

> Retouradres Postbus 2518 6401 DA Heerlen

Gemeente Sittard Geleen
t.a.v. Burgemeester mr. J.Th.C.M. Verheijen
per email: **Persoonsgegevens**

Bezoekadres
Stadsplateau 1
3521 AZ Utrecht
T 088 370 02 88
www.toezichtsociaaldomein.nl

Inlichtingen bij
Persoonsgegevens

Briefnummer
69

Datum 5 september 2024
Betreft Afsluiting natraject calamiteitenonderzoek Donny M.

Geachte burgemeester Verheijen,

Toezicht Sociaal Domein heeft samen met de Wmo-Toezichthouder (hierna: de toezichthouders) in 2023 een onderzoek uitgevoerd naar de samenwerking van partijen in het zorg-, veiligheids- en sociaal domein in de zorg en ondersteuning aan Donny M. M. wordt verdacht van het ontvoeren en vermoorden van een 9-jarige jongen in juni 2022.

Resultaten en verbeterproces

De resultaten van dit onderzoek zijn beschreven in het rapport *Zorg en ondersteuning aan Donny M. in het straf-, zorg- en sociaal domein* (juni 2023). In het rapport hebben de toezichthouders op drie leerpunten aanbevelingen gedaan over hoe de zorg en ondersteuning in soortgelijke situaties beter kan. Daarnaast is (stelsel)breed een aantal aandachtspunten vastgesteld voor het Rijk, gemeenten, zorgverzekeraars en (landelijke) aanbieders, verderop in deze brief leest u over de voortgang. De gemeente Sittard-Geleen is samen met de ketenpartners aan de slag gegaan met de gesignaleerde leerpunten. Aan de hand van voortgangsrapportages en een aantal gesprekken hebben de toezichthouders de voortgang van dit traject een jaar gevolgd. Op 12 juni jl. hebben de toezichthouders een afsluitend gesprek gevoerd met de gemeente Sittard-Geleen en alle ketenpartners over de bereikte resultaten tot nu toe.

De toezichthouders stellen vast dat het afgelopen jaar goede stappen zijn gezet op de gesignaleerde leerpunten. Op hoofdlijnen staan hieronder de verbeteringen die zijn doorgevoerd door de betrokken partijen.

Verbeteringen op leerpunten

Ten aanzien van het eerste leerpunt **patroonherkenning** ontbrak het cumulatief in kaart brengen en analyseren van de incidenten over een langere tijd. De consequentie daarvan is dat elke (verblijfs)aanbieder het gedragspatroon zelf moet doorgronden. Hierdoor zijn mogelijkheden gemist om de zorg en ondersteuning passender te maken. De volgende stappen zijn gezet: er komt een vast meldpunt bij het gemeentelijke team Zorg & Veiligheid om signalen en incidenten te analyseren. Gemeenten en ketenpartners hebben afspraken over informatie-uitwisseling en communicatie over risico's en beschermende factoren. Er is een regiehouder en er zijn duidelijke escalatieroutes. Het is mogelijk om expertise in te schakelen volgens de nazorgafspraken. Daarnaast hebben

de individuele aanbieders adequate verbetermaatregelen genomen.

Toezicht Sociaal Domein

Het tweede verbeterpunt **regievoering**. Bij de onderzochte calamiteit was er in de eerste periode onduidelijkheid over de rol, taken en verantwoordelijkheden van de regievoerders. Later in de onderzoeksperiode was het onduidelijk bij wie de regie was belegd waardoor geen integraal beeld ontstond. Regio Zuid-Limburg en ketenpartners gaan zorgen voor één uniforme definitie van regievoeren. Als inwoners zelf geen regie kunnen voeren dan wordt een passende ketenpartner gevonden om dat te doen. De regierol binnen het forensisch kader is belegd bij de (jeugd)reclassering. Wanneer de overstap wordt gemaakt naar een niet-forensisch kader, wordt het gemeentelijke team Zorg & Veiligheid de vervangende regievoerder. De commissie Zorg en Veiligheid heeft dit vastgesteld in een document dat dient als uitgangspunt voor regievoeren in Zuid-Limburg.

Kenmerk

TSD/afsluiting Sittard Geleen

De **overdracht en nazorg** is het derde verbeterpunt. Uit het calamiteitenonderzoek blijkt dat de organisaties die na de forensische zorg aan de slag gaan, andere kennis en expertise hebben waardoor de forensische scherpheid ontbreekt. TSD heeft daarbij aangestuurd op een dakpansgewijze overdracht zodat de zorgrelatie niet stopt, maar dat de professionals van de overdragende organisatie een periode blijven meekijken of beschikbaar zijn voor meedenken. Opschaling of (tijdelijke) terugplaatsing is dan makkelijker. Organisaties in de regio Zuid-Limburg zorgen ervoor dat als een patiënt uitstroomt de (jeugd)reclassering de behandelgesprekken bijwoont. Bij de overdracht na verblijf in een forensische organisatie blijft de kliniek betrokken bij het (jeugd)reclasseringstoezicht en is er een time-outopname in de kliniek mogelijk in geval van (dreigende) terugval. Daarnaast hebben de individuele aanbieders adequate verbetermaatregelen genomen.

Conclusie monitoring

Samenvattend hebben de toezichthouders er vertrouwen in dat de gemeente Sittard-Geleen en de betrokken organisaties voldoende verbetering hebben aangebracht in passende zorg en ondersteuning aan personen met een complexe hulpvraag. Om die redenen sluiten de toezichthouders het monitoringstraject naar aanleiding van *Zorg en ondersteuning aan Donny M. in het straf-, zorg- en sociaal domein* in de gemeente Sittard-Geleen af.

Overkoepelende aandachtspunten

Naast de aandachtspunten voor gemeente Sittard-Geleen zijn er naar aanleiding van het toezichtonderzoek overkoepelende aandachtspunten voor het Rijk, gemeenten, zorgverzekeraars en (landelijke) aanbieders geconstateerd. Op 27 augustus jl. heeft daarover een gesprek plaatsgevonden met de ministeries van Justitie en Veiligheid en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De overkoepelende aandachtspunten zijn: Monitoring na forensisch traject, Beschikbaarheid beschermd wonen, Bemoeizorg en Informatie delen. Wat het Rijk met deze aandachtspunten doet is weergegeven in de [beleidsreactie](#) op het rapport. Hieronder geven de toezichthouders per onderdeel aan wat het aandachtspunt was en hoe het Rijk deze adresseert.

Monitoring na forensisch traject: In het onderzoek is duidelijk te zien dat de kloof tussen de forensische setting en de gemeentelijke partijen groot is. De toezichthouders onderschrijven daarom het belang van de inventarisatie van verbeterpunten in de overgang tussen het forensisch kader en het gemeentelijk domein. Deze inventarisatie is uitgezet in opdracht van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid. Mede op advies van Toezicht Sociaal

Domein zal hierbij ook aandacht zijn voor de mogelijkheden om een dakpansgewijze overdracht in te richten. Daarmee zijn organisaties samen beter in staat om cliënten na het verlaten van een forensische organisatie verder te helpen. In de zomer wordt het eindrapport door het onderzoeksbureau Significant opgeleverd. We vragen aandacht voor de implementatie van de uitkomsten, zodat deze snel toepasbaar is voor de betrokken professionals. Ook de levensloopaanpak voor mensen met onbegrepen gedrag en een hoog veiligheidsrisico kan bijdragen aan betere ondersteuning aan de doelgroep.

Toezicht Sociaal Domein

Kenmerk

TSD/afsluiting Sittard Geleen

Beschikbaarheid beschermd wonen: Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat jongeren met een justitieel verleden afkomstig uit de forensische zorg lastig plaatsbaar zijn in de bestaande vormen van beschermd wonen. We hebben Rijk en gemeenten naar aanleiding daarvan opgeroepen om, met de door-decentralisatie van beschermd wonen, oog te blijven houden voor (jong)volwassenen met zwaardere problematiek die een passende beschermde woonplek (blijvend) nodig hebben. De ministeries hebben ons geïnformeerd dat in de hervormingsagenda jeugd gekeken wordt of en zo ja hoe landelijk meer gestuurd kan worden op de plaatsingsplekken van jongeren vanuit het strafrechtelijk kader. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten start dit jaar bovendien een onderzoek naar de mismatch tussen vraag en aanbod bij beschermd wonen; de uitkomsten worden dit najaar verwacht. We vragen de ministeries deze aandacht voor passende plekken vast te blijven houden.

Bemoeizorg: In het onderzoek is geconstateerd dat als een justitieel of ander drangkader ontbreekt of stopt, en (jong)volwassenen 18 jaar zijn, zij hulp kunnen weigeren. Ook in deze casus zagen de toezichthouders dat gebeuren. We hebben geconstateerd dat een oplossing is om dit meer naar voren te halen en bemoeizorg niet pas in te zetten op het moment dat alle hulpverlening stopt of is stopgezet en iemand (weer) overlast veroorzaakt. Daarnaast pleiten de toezichthouders voor het dakpansgewijs overdragen. De ministeries hebben ons geïnformeerd dat Movisie op dit moment een onderzoek uitvoert naar bemoeizorg in zeven regio's. We geven de suggestie mee dat Movisie bij dat onderzoek ook kijkt naar deze meer preventieve vorm van bemoeizorg en het dakpansgewijs overdragen.

Informatie delen. Op een drietal momenten was er in deze calamiteit sprake van gebrekkige informatiedeling. Daarom pleitten de toezichthouders voor het wegnemen van de onduidelijkheid over de wettelijke grondslagen voor domeinoverstijgende gegevensdeling. We constateren dat de behandeling van de Wet aanpak meervoudige problematiek in het sociaal domein (Wams) door controversieelverklaring vertraging heeft opgelopen. We roepen op deze wet zo snel mogelijk in behandeling te nemen.

Deze brief zal worden gepubliceerd op www.toezichtsociaaldomein.nl.

Hoogachtend, mede namens de Wmo-toezichthouder,

Persoonsgegevens

mr. F. (Fleur) Tack
Waarnemend programmadirecteur Toezicht Sociaal Domein